

Viite

Asia

**Venäjän metsäteollisuuden omistuskiistat**

---

Asiasanat	VENÄJÄ, KESTÄVÄ METSÄTALOUS
<b>Hoitaa UM</b>	<b>ITÄ-22</b>
<b>Hoitaa UE</b>	<b>MOS</b>
Koordinoi	
Tiedoksi	ITÄ-23; ITÄ-24; ITÄ-25; KPO-03 BER; PIE KTM; METSÄHALLITUS; METSÄNTUTKIMUSLAITOS; METSÄTEOLLISUUS RY; MMM/MEO; MTK; SUOMEN YMPÄRISTÖKESKUS; TEKNOLOGIATEOLLISUUS; VM; YM

---

**Kamppailu Venäjän metsäteollisuuden omistuksesta jatkuu. Oikeusviranomaiset suorittivat 13.10 perusteellisen etsinnän Titan-yhtymän pääkonttorissa Arkangelissa. Tapahtuman katsotaan olevan yhteydessä IPE:n pääkonttorissa tehtyyn etsintään elokuussa.**

**Titan-yhtymä on suojautunut valtausta vastaan myymällä osake-enemmistön pienelle itävaltalaiselle yhtiölle Pulp Mill Holding GmbH.**

**Prosessissa on saatu IPE:lle myönteisiä oikeuden päätöksiä. Viimeksi Moskovan välimiesoikeus totesi 21.10 pätemättömäksi toukokuussa 2002 tapahtuneen Kotlaksen ja Bratskin kombinaattien osakkeiden myynnin lähellä Bazovyj Element-ryhmää olevalle yhtiölle.**

**Yhä selvemmin näyttää siltä, että kiistan ratkaisu edellyttää poliittisten toimijoiden puuttumista siihen, koska oikeuden päätöksistä huolimatta tilanne ei normalisoidu.**

**Taustaa**

Ilim Pulp Enterprisen (IPE) ja Bazovyj Element-yhtiön hallitseman Continental Managementin välinen kamppailu Kotlaksen ja Bratskin kombinaattien omistuksesta on jatkunut vaihtelevin muodoin puolitoista vuotta. Lähinnä suurten metsäteollisuusyhtiöiden etuja valvova Bumbrom julkisti 08.09 presidentti **Putinille** osoitetun kirjelmän (kts. MOS0035-79), jossa kerrottiin, että **O. Deripaskan** johtaman Bazovyj Elementin taholta kohdistuu valtausuhka myös moniin muihin alan yrityksiin kuin Kotlakseen ja Bratskiin. Sitä ennen olivat sisäasiainministeriön tutkijat tehneet 05.-06.08 etsinnän IPE:n pääkonttorissa (kts. MOS0035-71). Continental Management julkaisi 15.08 Kommersantissa koko sivun ilmoituksena hyvin negatiivisen arvion IPE:n toiminnasta. Elokuun lopulla kerrottiin tiedotusvälineissä, että sisäasiainministeriön Luoteis-Venäjän federaatiopiirin tutkijat selvittävät Kotlaksen ja Arkangelin kombinaattien toimintaa. Tutkinnan syynä oli epäily yhtiöiden pääomien ohjaamisesta off-shore-yhtiöihin.

## Uusimmat tapahtumat

Tiedotusvälineet kertoivat viime viikolla "metsäsodan" jatkuvan. Oikeusviranomaiset suorittivat 13.10 perusteellisen etsinnän Titan-yhtymän pääkonttorissa Arkangelissa. Pääjohtaja **S. Kozlov** kertoi, että yhtymän tietojärjestelmien toiminta keskeytyi tämän takia kolmen päivän ajaksi. Myös yhtymän hallituksen puheenjohtajan ja duuman vaalien ehdokkaan **V. Kruptšakin** työhuone tutkittiin. Etsintä perustui moskovalaisen syyttäjän päätöksen. Tiedotusvälineet kertovat perusteena olleen Titanin markkinointiyhtiötä Arhbumia koskevan tutkinnan, jossa etsittiin sen yhteyksiä Jersey Group-yhtiöön vuodelta 1999. Titan-yhtymä on kiistänyt kaikki epäilyt ja tehnyt toimenpiteestä valituksen Venäjän federaation pääsyyttäjälle.

Vedomostin 15.10 mukaan IPE:ä lähellä oleva lähde katsoo Titania koskevan etsinnän olevan yhteydessä elokuiseen IPE:n pääkonttorin tutkintaan. Lähteen mukaan toimenpiteiden takana on sekä Arkangelin että Kotlaksen kombinaattien valtauksen pyrkivä Bazovyj Element, joka kuitenkin kiistää tiukasti tällaiset väitteet.

Etsintä tapahtui juuri ennen 16.10 pidettävää itävaltalaisen Pulp Mill Holding GmbH-yhtiön ylimääräistä yhtiökokousta, jossa valitaan yhtiölle uusi hallitus. Vedomosti kertoi 10.09, että viranomaiset olivat hyväksyneet Arkangelin kombinaatin osake-enemmistön myynnin tälle pienelle itävaltalaiselle yhtiölle, jonka osakepääoma on vain 35000 euroa. Continental Management, jonka liittolainen Bankirkij Dom St Peterburg omistaa 20 % Arkangelin kombinaatista, vastusti Arkangelin alueen hallinnon kanssa osakkeiden myyntiä Pulp Mill Holdingille. Omistuksen siirto itävaltalaiselle yhtiölle tulkitaan suojautumiseksi valtausta vastaan ja ehkä valmistautumiseksi tuleviin omistusjärjestelyihin.

Lesprom.ru kertoi 13.10, että IPE:n **Z. Smuškin** ja Irkutskin alueen kuvernööri **B. Govorin** olivat neuvotelleet yhtiön ja alueen hallinnon yhteistyöstä. He päättivät tehdä strategisen sopimuksen yhteistyöstä. Päätettiin perustaa työryhmä valmistelemaan alueen metsäteollisuuskompleksin kehittämissuunnitelmaa. Govorin oli kertonut olevansa huolestunut IPE:ä koskevista konflikteista.

Vedomostin 15.10 mukaan IPE:n hallituksen puheenjohtaja Z. Smuškin on ilmoittanut yhtiön käyvän neuvotteluja IFC:n kanssa 100 MUSD lainasta, johon liittyisi IFC:n mukaan tulo IPE:n yhdeksi omistajaksi. IFC:stä ei kommentoitu lehdelle tarkemmin asiaa ja todettiin, että mitään sopimuksia ei ole tehty.

Kommersantissa julkaistiin 17.10 koko sivun ilmoituksena IPE:n luottotajille osoitettu teksti, jossa kehoitetaan harkitsemaan IPE:n lainoituksen riskejä. Allekirjoittajana on jokseenkin tuntematon informaatio- ja konsultointiyhtiö Soglasie. Tekstin pääsanoma on, että IPE:n talous ei ole vakaa ja yhtiö etsii lainoitusta lähes mihin hintaan tahansa. Esimerkkinä tapauskohtaisista tiedoista voidaan mainita se, että Jukosia lähellä oleva pankki ei jatkanut IPE:n 150 MUSD lainaa, joka käytettiin Ust-Ilimskin kombinaatin ostoon. Kirjoituksessa epäillään rahoittajien näkökulmasta IPE:n jakoa uusiin toimialan mukaisiin yhtiöihin. Lisäksi kiinnitetään huomiota siihen, että uudessa rakenteessa on epäselvää kenen nimissä ovat IPE:n laajat metsien vuokrasopimukset Arkangelin ja Irkutskin alueilla.

Syksyn mittaan on tullut joitakin lähinnä osakerekisterien pitämistä koskevan kiistan IPE:lle myönteisiä päätöksiä. Moskovan välimiesoikeus teki 21.10 merkittävän päätöksen, jonka mukaan toukokuussa 2002 tapahtunut Kotlaksen ja Bratskin kombinaattien osakkeiden myynti Bazovyj Element-ryhmän etuja ajavalle yhtiölle Baltijskoe Finansovoe Agentsvo oli pätemätön oikeustoimi (Lesprom.ru 22.10).

## Arviointia

Näyttää selvältä, että alkuperäinen juridinen kiista Kotlaksen ja Bratskin kombinaattien omistuksesta on ratkennut IPE:n eduksi. Siitä huolimatta vihamielisen valtauksen uhka koskee yhä useampaa yritystä. Painostus IPE:ä kohtaan jatkuu taloudellisin perustein ja yhtiön luottokelpoisuus yritetään kyseenalaistaa. Yhtiö esittelee aktiivisesti investointisuunnitelmiaan ja julkisuudessa ei ole esiintynyt mitään tietoja mahdollisista talousongelmista.

Hämmästyttävää on, että ulkopuolisen mielestä varsin keveillä perusteilla voidaan suorittaa etsintöjä yhtiöiden pääkonttoreissa. Asiaa ei voida tulkita vain alueellisten viranomaisten kyseenalaiseksi aktiivisuudeksi, koska Titan-yhtymän tapauksessa perustana oli moskovalaisen syyttäjän päätös.

Titan-yhtymän omistusjärjestelyt, joissa pääomistajaksi järjestettiin ulkomainen yhtiö, ovat selvästi suojautumista valtausta vastaan. On mainittu, että IPE voisi käyttää samaa keinoa. Neuvottelut IFC:n kanssa viittaavat tähän suuntaan. Ježenedelnik Lesopromyšlennika (no 26 6.-12.10) tarkasteli venäläisten metsäteollisuusyritysten mahdollisuuksia listautua kansainvälisiin pörsseihin ja päätyi arvioon se ei ole mahdollista ennen vuotta 2006. Omistuskiista hidastaa IPE:n listautumisen edellytyksenä olevaa siirtymistä yhteen osakesarjaan.

Julkisuudessa esitetyt tiedot sekä IPE:n että Titan-yhtymän toiminnasta kertovat, että yritykset kehittävät aktiivisesti toimintaansa ja tuotanto toimii normaalisti. Lokakuun alussa voitiin Irkustkin alueella paikan päällä todeta, että sekä Continental Managementin Baikalskin kombinaatti että IPE:n Bratskin ja Ust-Ilimskin kombinaatit ovat saavuttaneet normaalin toiminnan tason 1990-luvun sekavien vaiheiden jälkeen ja investointeja on käynnissä.

Yhä selvemmin näyttää siltä, että kiistan ratkaisu edellyttää poliittisten toimijoiden puuttumista siihen, koska oikeuden päätöksistä huolimatta tilanne ei normalisoidu. Bumpromin vetoaminen presidenttiin viittaa tähän. Taloudellisen kehityksen ministeriön varaministeri **A. Dvorkovits** arvioi jo kesällä, että ratkaisu jäänee vaalien jälkeiseen aikaan, jolloin hallituksessa odotetaan tapahtuvan muutoksia. IPE:n Ust-Ilimskin kombinaatin pääjohtaja **N. Batištšev** arveli 04.10, että asian lopullinen ratkaisu edellyttää hallituksen ja presidentin hallinnon puuttumista asiaan duuman vaalien jälkeen. Continental Managementin pääjohtaja **A. Korobko** taas oli 02.10 sitä mieltä, että lopullinen oikeuden päätös saadaan helmikuussa. On vaikeaa arvioida, millaisia keinoja poliittisella päätöksentekijällä on käytettävissään tällaisen ongelman ratkaisemiseen sen jälkeen kun juridinen prosessi on käyty loppuun asti. Läntisestä näkökulmasta outoa "administratiivista resurssia" katsotaan käytetyn tässä prosessissa mutta sen käytön mekanismi jäänee arvoitukseksi.

LIITTEET

-